

Sö shä wá sö dúe
ka dél kúná jë kjëyé

Sö böiwak júi tsáküi:

GRUPO | **INS**

Ministerio
de **Salud**
Costa Rica

Bä kö të
í kiekë:
iDíklö yö!

¿Jíbö rö sä kö rä?

Sä kö rä bótkö sä yölé sö járka, ëtka írö sö júla tsíní kjéná, jëwa kuë mí bë rö bö tsíwata kjánë kjeá bö parëktö níkíka.

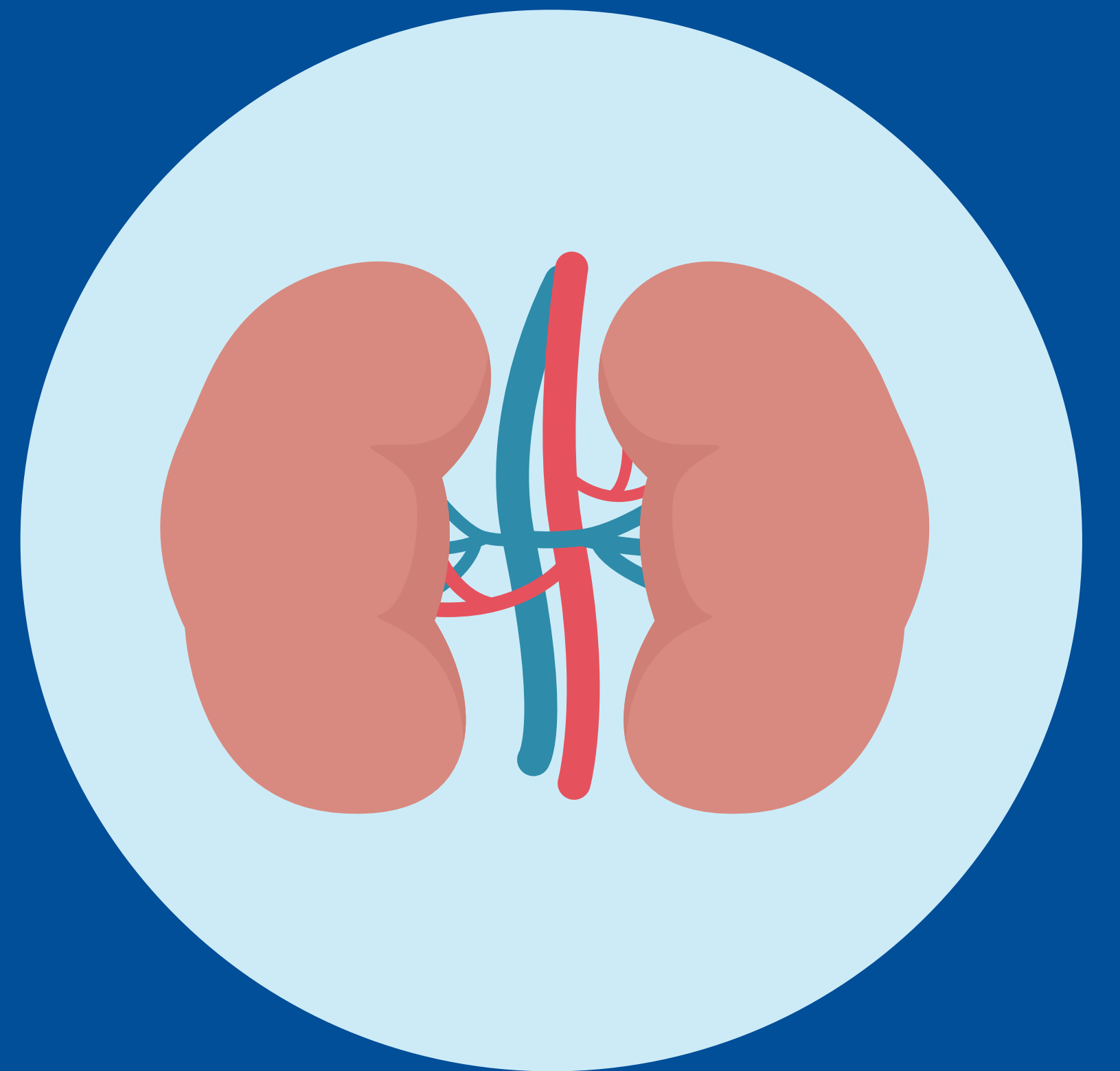

Mö bömain
tä ribere:
iÑo Ñain!

¿Jíyé sà kò kíar dö?

- Jë kíardö búlé yínära sö pí paskúä. Jë wë í tē rō waj kélesá tsánási, bála pälésá mánērō böín sà yáká yä mánë kái.

- Chalí ná, kò ná ká jí kíarküná sö yáká ía jë túlé kēksá ítē.

- Jí skáblé wë í tērō búlírí búlírí ka jéréle küná.

Mö bömain
tä ribere:
iÑo Ñain!

¿Mäiköi sö kö dúö mík sá rä?

Sö kö dúö mík sá rä kán jí yë kúná ka
satë í yä jí shéná í kí rö mékúná í
wáönáklö kjeá bátë i wá shkabléwë kë
mái í tókíli rö tsáta.

Jí jkökë búlë yínä ní ra rö:

Ká bë
díklö yë
kúná tái

Ká bö
yöko të
kúná böi

Kä bö
jërö të
kúná böi

Ká bö jëklä
të kúná káwö
yíka kjea kä
bal yíká

Mö bömain
tä ribere:
iÑo Ñain!

¿Wá í jüñër jíbörö

sö shä wá dúe ka del küná rö?

Jөрö bíkö kjë sá kö ka shkablö të küná böi, jërä írö shkáléwä ëlkjé, yéná kái rá tái wä jëbö të sö ktéwä köi.

¿Jiyé í rö dúe jarë rö?

Jë kírínë të säktë kërö jarë ká tsenë jünë mí ta káj kökë jámí (damá jüiska mañatkö 3 meses jëska)

¿Jiyé ka írö del küná rö?

Ka írö del küná í shkálsé rö dítsö tsöjiä ká dúeta kjéa dúlaklé iwä 20 kjéa 50 jëska dúasta ka pí dueíta wa, sä pí jámén dëlír dakä täi kái ra due saká.

Shkäble tsö önak sö tsämí jí dúe wä klónáwä:

Nímä
kúkë

Döli
tké

Jílë túlúle
shtä

Jí lë watjüä
ñäläwa

Jílë júi
yüä

Mö bömain
tä ribere:
iÑo Ñain!

¿Köi dúe ka del kúná tsíkír sö jämíró?

Ká dúe të ká maíä í bata shékünä ítë bö kúké wä shkájä köi kjéa ra í yíar mījā ka köpéita, jē nēska kjéa maíä í serkē rö:

Chalí dölönë kjéa
due kíe chistate ní

Sä hüäjíenä
klö dúeí

Yáka bürrínë kjéa
könët kéwä

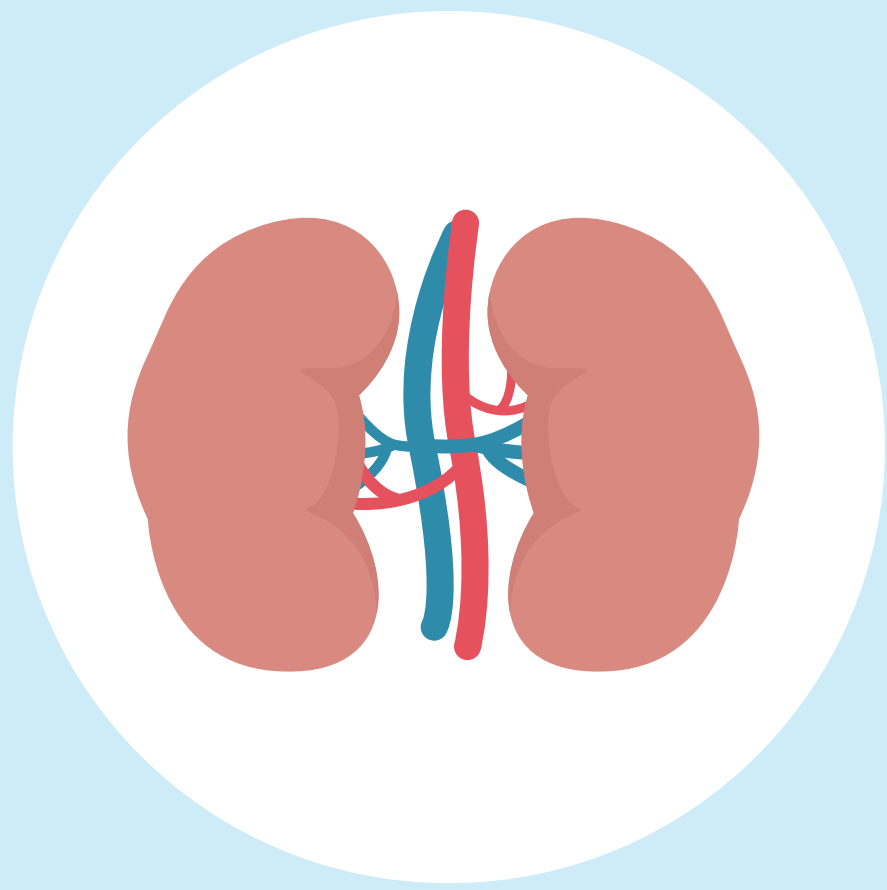
Síwën
wöténë

Yáka shtírínë
wä

Mö bömain
tä ribere:
iÑo Ñain!

¿Mái köi batë

bä kö kjönánë mí?

- Bö díklö yö bö majü shkäblök wötsäk, jëkjéa bötë í wáinára ñäköí, ké í kisa bö jër barkä.
- Bö kökö díklöta tsö jëk ra bä daksäjü jilë saká kjanëiwäk, ñäköí bö majü shkök ra, júnäklö kí í rälë rä ínäk.
- Bö jëk böli shëwö böí síkí.
- Bö shkäblä rö käwö níkiska jëra bö jërö kal níkíka bö shkäble batajamí.
- Chö sä bäi wäklö júí EBAIS jë ka jishtölë dúe süäklök säk tēkā í tē sö shäwa, ötsäk mí ka iwä säk ktöklö ka künä. bö shkäblä rö käwö, níkíka ra jí jëk téí shé dúe säklö sä kí sä shërkë sä kúké tsëmärmí í tē wätsäk jëra jíska kä de 6 meses.

Díklö + kal níkí + jëré + jërö ñäköí ëbä =
kö ka duëta

Mö bömain
tä ribere:

iÑo Ñain!

Khalí rē särē rá í warö bã díklö

yötērö bãí Khalí rē särē rá í warö bã díklö yötērö bãí

Khalí rē särē rá í warö bã: Díklö yötērö bãí

· Bö díklö yö jí í tē í shē kēska tkä nä (250mL) / etka bö takíli jēwa "bē jílē wētē tkenāwā, bã díklö yö tkä táiwa jē jārca etka 1 píanā kāvā jkajü etkä 1 botkäska 2.

Bö chalí rö tjämää köira: Jërä ka bátē díklö yētē künä bãí

· Bö díklö yö "etka 1 kjēa botkä 2 tkä nä (250-500 mL) bö díklö/ yö ní etāwö kícha etka 1 tkä nä kä kjö kē mí 30 jēska.

Chalí rö tjämää bachá: Jërä í wá rä ka batē díklö yē katē künä böí

· Bó díklö/ yö botkä 2 kjēa mãñätkä 3 tkä yúa la nä nä (500-750 mL) bã jēr banē ktöj nä wösaka kjēa ra ñäköí tkä nä etka 1 káj ka í kí 15minutos - jëra ñäköí.

Skhali tjämä: Ka jero böi künä jeköi ra í wa ro ka bö díklö ya katē ro böi kuna

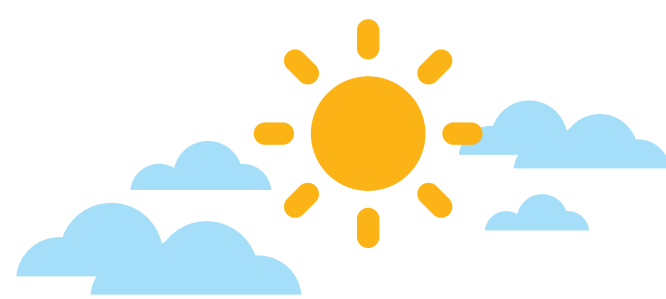
· Jëra mã jänä díklö/ yök ñä wösaka etka 1 tkä yawa nä bã jërbanē ktö, bö chalí ramí jíä í kūr köi rajëra bã chö jëk téi shö sä böiwä wa yä.

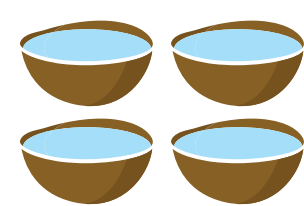
¿Bikö bö jána díklö yö rö

jishtë bö sérkëro jámi kjéa bó skáblé jámi?

Jöiyí
säkénáwä

Ká tsë ná + jilé wá
skáblé möshä

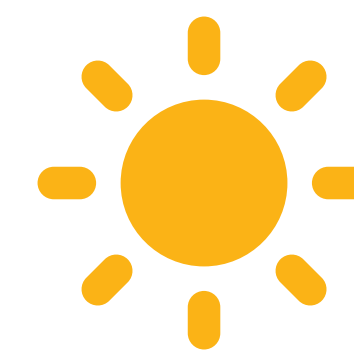

Tkä yúala
tkil 4

=

bötkä
kökö

kö ngire aune + sribi
krúbate ño ñare

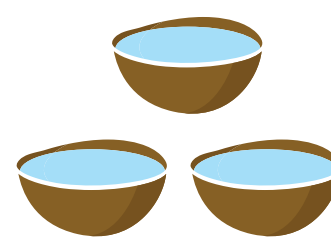
8 kjéa 12
tkä yúala

=

tkil 4 kjéa
6 kökö

Aláklö
säkénáwä

Tkä yúala
tkil 3

=

1,6
kökö

6 kjéa 9
tkä yúala

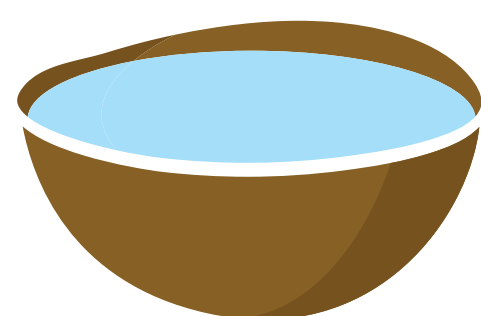
=

3,2
kökö

Jüska

Ngeána Okwä biti ño ñare
sió kubu

Ñá yulé tára jilé bata shökra

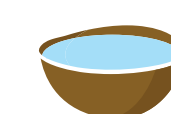
Díklö tsömi kökö jarkä
kjéa í yö böskö ke jámi,
kjéa káwö järk oló bötsë
ra ké böshka i jarka jero
jiska (jero jiska 10 a.m
kjéa 2 bötkö a.m)

Ja dengo o jakrä joke

Í wötsä tkä yúala na ëtka

Bë í wëtëska tkä möshä na
ëtka

Käi tökapa tkä yúala na
ëtka

Mö bömain
tä ribere:
iÑo Ñain!

Sjek yüä marmí

s-kö könanak

Mái köi kö, kjánané dúe yíka rö wa jüñö maítjö:

Kakiär sä kö yä:

- Ka sa díklö yanë kárawa.
- Ka süa wa önë káwö tíök skí böi.
- S böli shö rö yákéi kíë ëbö köi mänë jë tkíl 5 jkö.
- Jë döyé jíë jíä ëlkjé s yököklö na.
- Jë dúa sué.
- Skäblö rä káwö kjökë kíbí ra káwö níkíka(ra) bálíë.
- Schalí rö tjämä.
- Sdä päpäli yöta ká yilé kúná sä böiwä wa güá.
- S dö ölä kíbíwä.

Küna jilë kakiär sä kö:

- Jë díklö yérö sjër bardakánë kjéa.
- Máiskalë ra jë süa wawë rö káwö tíäklö ra ká balí yíka.
- S bälí shö yakéi kíä ëbä köi mañá tówö 3 kichá kjö kë kí.
- Sä shkä blé ka sjéró kërö ëlkje máiskalëkal níkíka.
- S chalí rö tjäma.
- Jës kö ktéi shé súnák dúe yíka ra shkäblé kjüën.

Sä kö Önak boi doksä:

- Jë díklö yé sä mäjú shkáblök wötsák sä shkábék ska ñákói sö énáwá ra kjea sé jilë saka wáinára.
- Jë süa wawë rö maítjö káwö tíäk ká balí tíäk skí.
- Sbölíshä rö böi.
- Shkäble ska sdö jëräta kal níkíka.
- S chalí rö sërëwá.
- Jë jí bíkölë wáiná ra sdö jéró ta.
- Jës kö ktéi she súnák dúe yíka jë wé rö ka kjökë 6 ra 12 mes jëska.

Mö bömain
tä ribere:

iÑo Ñain!